ਪੀ. ਧਰਮਰਾਜ
ਬਨਾਮ
ਸ਼ਨਮੁਗਮ & ਓਆਰਐਸ.
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1514 ਦਾ 2022)
ਸਤੰਬਰ 08, 2022
[ਐਸ.ਅਬਦੁਲ ਨਜੀਰ ਅਤੇ ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬਰਮਣੀਅਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦਾ ਕੋਡ, 1973: ਧਾਰਾਵਾਂ 320, 482 – ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੰਯੋਜਨ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ – ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ – ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 320(9) ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੌਰ ਤੇ ਛੋੜ ਕੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਯੋਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੱਕੇ ਨਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੰਯੋਜਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਗੈਰ-ਸੰਯੋਜਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਬਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਲਕਿ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988: ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ – ਅਦਾਲਤ ਉਹ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਚਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ – ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਚਲਣ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਬਲਿਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ: ਪਬਲਿਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ – ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ, ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜੁੜੇ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਤੋਂ, ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਹੀ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯੋਗ ਸਨ ਪਰ ਚੁਣੇ ਨਹੀਂ ਗਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਨਾਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ, ਵੀ ਅਲੋਪ ਹੋਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਚਲਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ, ਜੇ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਅੰਤਤਃ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ/ਜਨਤਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਚਰਣ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਅੰਤਤੋਗਤਵਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਚਰਣਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਨਤਾ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਹਨ, ਵੀ ਪੀੜਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪ੍ਰਤਕਸ਼ਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮ ਜਲਦੀ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗੱਲ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16, 18]|985-ਜੀ-ਐਚ; 986-ਏ, ਡੀ-ਐਫ]

ਜਨਤਾ ਦਲ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1991) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 756 : [1991] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 752 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਸਾਧਨਾਨਥਮ ਬਨਾਮ ਅਰੁਣਾਚਲਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1980) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 141 : [1980] 2

ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 873; ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2014] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 562 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406, 409, 420 ਅਤੇ 506(1) ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ ਧਾਰਾ 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਹੀ ਧਾਰਾ 320, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸੰਯੋਜਨਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾਵਾਂ 406 ਅਤੇ 420 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਧਾਰਾ 320 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਸੰਯੋਜਨਯੋਗ ਹਨ। ਧਾਰਾ 320 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (9) ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕੇਵਲ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਸੰਯੋਜਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਾਰਾ 409 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸੰਯੋਜਨਯੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਮਾਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧ ਸੰਯੋਜਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 31, 32]|993-ਸੀ-ਈ]

ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 303 : [2012] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 753; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਸੈਂਟਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ ਵਿਕਰਮ ਅਨੰਤਰਾਈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 29 : [2014] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 506 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3. ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧੀਮਾ ਚੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕੇਵਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੋਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਆਈ.ਓ. ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਚਰਣ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਨਾਮਤ: (i) ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ (ii) ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਜੇਕਰ 2ਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਿਵਾਦ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ 1ਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 42, 43]

4. ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਚਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। [ਪੈਰਾ 44]

ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਅੱਬੋਟ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2008) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 582 : [2008] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 526 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2003) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 675 : [2003] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1104; ਨਿਖਿਲ ਮਰਚੈਂਟ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ: (2008) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 677 : [2008] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 236; ਮਨੋਜ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2008) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2008] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 539; ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 466 : [2014] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1012; ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਬਨਾਮ ਏ. ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 351 : [2009] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1025; ਪਰਬਤਭਾਈ ਆਹੀਰ @ ਪਰਬਤਭਾਈ ਭੀਮਸਿੰਘਭਾਈ ਕਰਮੂਰ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2017) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 641 : [2017] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 12; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਧ੍ਰਵ ਗੁਰਜਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2019) 2 ਐਮ.ਐਲ.ਜੇ. ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ 10; ਸੰਜੇ ਤਿਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ & ਇੱਕ ਹੋਰ 2020 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1027 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ : ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1514 ਦਾ 2022.

ਮੱਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 30.07.2021 ਦਾ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਓ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 13374 ਦਾ 2021 ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਐਮ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 7355 ਦਾ 2021 ਤੋਂ।

ਨਾਲ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1515-1516 ਦਾ 2022.

ਸਿੱਧਾਰਥ ਭਟਨਾਗਰ, ਐ. ਐਨ. ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ ਗੌਡਾ, ਰਾਕੇਸ਼ ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ, ਮਨਨ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐ. ਮਾਰੀਆਰਪ੍ਰਥਮ, ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ, ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਯਣਨ, ਸੀ.ਏ. ਸੁੰਦਰਮ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਰਾਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਆਰ., ਸਿੱਧਾਰਥ ਅਯਰ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਚੇਤਾ ਕਰ, ਨਦੀਮ ਏ., ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਪ੍ਰਣਵ ਸਚਦੇਵਾ, ਜਤਿਨ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਨੇਹਾ ਰਾਠੀ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਗਰਿਮਾ ਜੈਨ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਿਯਾ, ਡਾ. ਰਾਮ ਸੰਕਰ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਅੰਜੁਲ ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਉਸ਼ਾ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸੁਜਾਤਾ ਬਾਗਾਧੀ, ਆਰਜਾ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਤਰੁਣਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਥੀਪਾ ਐਮ., ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਦਿਵਿਆ, ਐਨ. ਬੀ. ਕੁਮਾਰ, ਐਮ. ਨਵੀਨ ਲਈ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਮ ਸੰਕਰ & ਕੰਪਨੀ, ਡਾ. ਜੋਸਫ ਅਰਿਸਟੋਟਲ ਐਸ., ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਨੂਪੁਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼ੋਭਿਤ ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਮਹਾਰਾ, ਐਲ.ਏ. ਗੌਥਵਾਨ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਟੀ. ਅਰਚਨਾ, ਮੋਹਿਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਝਾਨਵੀ ਦੁਬੇ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਰੋਹਿਣੀ ਮੁਸਾ, ਜ਼ਫ਼ਰ ਇਨਾਯਤ ਗਨੀ, ਯੂਸਫ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣਿਯਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ(ਆਂ) ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ D.No.11748 ਦੇ 2022 ਵਿੱਚ।

2. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

3. ਤਿੰਨ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਓਰੀਜਨਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ "Cr.P.C") ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲਈ ਵਾਧੂ ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ CC No.25 ਦੇ 2021 ਦੀ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਂਟੀ ਕਰਪਸ਼ਨ ਮੂਵਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ, ਕੁਆਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 30.07.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4. ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ/ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਪਰੋਕਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

ਪਿਛੋਕੜ ਤੱਥ

5. ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

(i) ਕੇ. ਅਰੁਲਮਣੀ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਫਾਈਆਰ ਨੰਬਰ 344 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ 13.08.2018 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਭ੍ਰਮ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਉਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀਆਂ ਸਮਗਰੀਆਂ ਨੂੰ

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਮੈਂ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ.), ਪੇਰਾਂਬੂਰ ਵਿੱਚ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਕਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੰਡਕਟਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕੰਮ ਸਬੰਧੀ ਸਾਡੇ ਹੈੱਡ ਆਫਿਸ ਪੱਲਵਾਨ ਸਲਾਈ ਵਿੱਚ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਸ੍ਰੀ. ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਰਿਚੈ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੁੰਬਕੋਣਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੰਬਾਈਪਦਾਇਉਰ ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ, ਸ੍ਰੀ.ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਅਸੋਕ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਨੇੜਲਾ ਸੰਪਰਕ ਸੀ, ਸ੍ਰੀ. ਸ਼ਨਮੁਗਮ ਰਾਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ. ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣ 'ਤੇ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਮੇਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅੰਬੇਡਕਰ, ਸੇਂਥਿਲ, ਵਿਜੈਕਾਂਤ, ਮੁਥਿਆਹ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿਲਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ।

ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੈਸਾ ਇੱਕ ਸ੍ਰੀ.ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਰਾਹੀਂ ਦੇਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ, 25.12.2014 ਤੋਂ 04.01.2015 ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ, ਕਈ ਕਿਸਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਕਮ 40,00,000 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਹ ਵੇਰਵੇ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ.ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸੇ। ਜਨਵਰੀ 2015 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਤੇ ਮੈਂ ਥਿਰੂ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਏ. ਪੁਰਮ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਸ੍ਰੀ.ਸ਼ਨਮੁਗਮ, ਪੀ.ਏ. ਥਿਰੂ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਵੱਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਆਏ ਅਤੇ 40,00,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਥਿਰੂ ਸ਼ਨਮੁਗਮ ਨੂੰ ਥਿਰੂ ਅਸੋਕ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਥਿਰੂ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਥਿਰੂ ਅਸੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ, ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਲਾਇਆ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਫਿਰ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਥਿਰੂ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਕੋਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਾਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੈਂ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪੈਸਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ.ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਣਗੇ। ਪਰ ਅਗਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ.ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸੋਕ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਨਮੁਗਮ ਨਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੱਸੇਗਾ। ਪਰ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ, ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲਈ ਉਡੀਕਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਉੱਤੇ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੈਨਰਾ ਬੈਂਕ, ਅੰਬਤੂਰ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚੈੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਜੋਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ।

ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ 12.10.2015 ਨੂੰ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਿਟੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ, ਮਾਊਂਟ ਰੋਡ ਬ੍ਰਾਂਚ 'ਤੇ ਖਿੱਚੇ ਦੋ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤੇ, ਹਰੇਕ ਚੈੱਕ ਨੂੰ 15,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਭਰਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹੇ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਓ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਥਿਰੂ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ, ਅਸੋਕ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਣਮੁਗਮ ਵੱਲੋਂ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਕਮ 10,00,000/- ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਿਟੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ, ਮਾਊਂਟ ਰੋਡ ਬ੍ਰਾਂਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਰਕਮ ਹੈ, ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ਣਮੁਗਮ ਅਤੇ ਅਸੋਕ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰੀ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਡੀਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲਗੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗ ਕੇ। ਅਕਤੂਬਰ 2016 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ, ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਅਸੋਕ ਕੁਮਾਰ; ਅਤੇ ਪੀ.ਏ. ਸ਼ਣਮੁਗਮ ਅਤੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ; ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਆਪਣੀ ਦੁੱਖਦਾਇਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਰੇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਲਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖੌਫ ਵਿੱਚ ਜੀ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਥਿਰੂ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੰਤਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਕ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਬਣ ਗਏ, ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਾਂਦਾ। ਹੁਣ, ਚੂੰਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ, ਮੈਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਨਮ੍ਰਤਾ ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ, ਅਸੋਕ ਕੁਮਾਰ; ਸ਼ਣਮੁਗਮ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਖਿਲਾਫ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਛਲ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ 40,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਦਿਲਵਾਓ।

(ii) ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਛੋਟਾ "ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.") ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 405, 420 ਅਤੇ 506(1) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ), ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ (ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਭਰਾ), ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਣਮੁਗਮ (ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ) ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸਨ।

(iii) ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173(2)(i) ਅਧੀਨ 12.04.2019 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਚਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406, 409, 420, 506(1) ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 25 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਫਾਇਲ 'ਤੇ ਲਿਆ।

(iv) ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਨਮੁਗਮ, ਜਿਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਮੈਡਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਓ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 13374 ਦੀ 2021 ਵਿੱਚ ਫਾਇਲ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 25 ਦੀ 2021 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

(v) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਅਰੁਲਮਣੀ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪੀੜਤਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਧਨ ਵਿਵਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੀ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਿ ਦੋ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਤੀਦ੍ਵੰਦਤਾ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਚਾਹੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(vi) ਪੀੜਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ।

(vii) 28.7.2021 ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਝੌਤਾ ਮੈਮੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 13 ਪੀੜਤਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ) ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(viii) ਜਦੋਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਘਟਨਾ 2014 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਮਾਮਲਾ 2019 ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

(ix) ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ 13 ਪੀੜਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮੈਡਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਹੱਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

(x) ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 30.07.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ "ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਦਫਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਯੋਗੀ ਮਕਸਦ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ"। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਕ 'ਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰਬਤਭਾਈ ਆਹੀਰ (@ ਪਰਬਤਭਾਈ ਭੀਮਸਿੰਘਭਾਈ ਕਰਮੂਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ 1 ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਧ੍ਰੁਵ ਗੁਰਜਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2 ਅਤੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(xi) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਧਰਮਰਾਜ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਰਾਈਵਰਾਂ/ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਚੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨਕਦੀ-ਲਈ-ਨੌਕਰੀ ਘੋਟਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਘੋਟਾਲਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਚੂੰਕਿ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਸਨਲਗਨ ਸੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 11.02.2022 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(xii) ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਐਂਟੀ ਕਰਪਸ਼ਨ ਮੂਵਮੈਂਟ ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਵਿਵਿਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 30.07.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 14.03.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(xiii) ਇਸ ਲਈ, 30.07.2011 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ 14.03.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਉਕਤ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਭਾਵ, ਐਂਟੀ ਕਰਪਸ਼ਨ ਮੂਵਮੈਂਟ ਨੇ ਦੋ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ।

6. ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ: ✱ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 1354 ਦੇ 2022 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 59176/2022 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਖਾਸ ਲੋਕ ਅਭਿਯੋਜਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

✱ IA Nos.126399 ਅਤੇ 126400 ਦੀ 2022 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਲੋਂ ਵਾਈ. ਬਾਲਾਜੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੰਡਕਟਰ/ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਪੋਸਟ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਖਾਸ ਜਨਤਕ ਅਭਿਯੋਜਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

✱ IA No.108569/2022 ਇੱਕ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਖੁਦ ਨੂੰ ਨਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ।

ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ

7. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਧਾਰਥ ਭਟਨਾਗਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸੰਕਰਨਾਰਾਯਣਨ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਇਕੱਠੇ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਮੈਮੋ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ

ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਕਿ ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਲਮਣੀ ਖੁਦ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਸੀ; ਕਿ ਦੋਸ਼ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਮੱਦਰਾਸ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ WP No.9061 ਦੀ 2021 ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ ਜੋ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988 (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ") ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਜ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

8. ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੋ ਐਂਟੀ-ਕਰਪਸ਼ਨ ਮੂਵਮੈਂਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਹਨ, ਜੋ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਨ, ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ ਖੁਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿ ਹੁਣ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 216 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਮੌਕਾ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

9. ਸ੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੁਆਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਨ, ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਪੀ.ਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਅਭਿਯੋਜਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ; ਕਿ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਪੀ.ਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ; ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 409 ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ (ਏ-1) ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਸੀ; ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਕਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ; ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ; ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਤਤਕਾਲੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ (ਮੌਜੂਦਾ ਏ-1) ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ 2016 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਓ.ਪੀ. (ਐਮ.ਡੀ.) ਨੰਬਰ 14067 ਅਤੇ 14967 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਉਹੀ; ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 2016 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 15 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ (ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ) ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ Crl ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੱਦ ਪਟੀਸ਼ਨ. 2016 ਦਾ ਓ.ਪੀ. (ਐਮ.ਡੀ.) ਨੰਬਰ 16023 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਫਸੇ; ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ 3 ਅਪਰਾਧੀ ਮੂਲ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 19.09.2016 ਨੂੰ ਏ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ ਆਗਿਆ; ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ 19.09.2016 ਨੂੰ 2016 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਓ.ਪੀ. (ਐਮ.ਡੀ.) ਨੰਬਰ 14067, 14967 ਅਤੇ 16023 ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਛੱਡੋ; ਜੋ ਕਿ 05.01.2017 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦਿਓ; ਕਿ ਪਹਿਲੀ 2016 ਵਿੱਚ 2 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਹੀ ਸੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤੀ

10. ਸ੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਜੋ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਹਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਲਮਣੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 344 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ 13.08.2018 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੁਕੌਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਪੀ.ਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਗ ਲਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ; ਕਿ

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਲਫਨਾਮਾਂ ਨੇ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਧਨ ਵਿਵਾਦ ਸੀ; ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਰਾਜ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਪਰ ਧਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ; ਕਿ ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਤਪੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਜੈ ਤਿਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ &

ਇੱਕ ਹੋਰ.3$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਤੀਜਾ ਪਾਰਟੀ, ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ, ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨੱਕ ਨਹੀਂ ਘੁਸੇੜ ਸਕਦਾ; ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਕੋਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਏ. ਸੁੰਦਰਮ, ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਏ-1 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਕੋਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਤੀਦ੍ਵੰਦੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੁੱਝ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹੁੰਚੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਉਲਟਣ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਉਠਾਏ ਹਨ; ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹੁੰਚੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਏ-1 ਲਈ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੀ.ਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਉਲਟਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਪੀ.ਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

12. ਸ੍ਰੀ ਮਨਨ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਿਰਫ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋ ਹੋਰ ਲੰਬਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਮਨਨ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਕਵਾਇਦ ਬੇਵਜਹ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿਵਾਏ ਚੁੜੈਲ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੇ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਡਕਟਰ/ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਚੋਣ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਸ੍ਰੀ ਮਨਨ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਨਾ-ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

13. ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੇ ਮੰਤਰੀ ਉਸ ਟੁੱਟੇ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾਂ ਖਿਲਾਫ ਬਗਾਵਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹੀ ਗਰੁੱਪ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਵੇ।

ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

14. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਹਨ: (i) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ; (ii) ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ 13 ਨਾਮਜ਼ਦ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ

ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਅਸਰ; ਅਤੇ (iii) ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਸ਼ਾਮਲੀ।

ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਆਪੱਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸੈਂਟਰਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਜੌਬ ਰੈਕੇਟ ਵਿੰਗ, ਚੈਨਈ, ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜੀ WP ਨੰਬਰ 9061 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

(i) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 09.06.2014 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1027 ਦੇ 2013 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਤੋਂ ਸਪੋਂਸਰਸ਼ਿਪ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 30.07.2014 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਉਪਕ੍ਰਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਭੇਜਿਆ;

(ii) ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਉਪਕ੍ਰਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ 06.10.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ [ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਾਨੀਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਭਰਤੀਆਂ ਸਿਰਫ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਪਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨੈਪਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਸਪੌਂਸਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।

(iii) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਿਰੂ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ (ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ A-1) ਸਨ, ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ 8 ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤਰੱਕੀ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਇੱਕੱਠੇ ਕਰਨ।

(iv) ਇਹ ਸੰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਨ ਅਤੇ ਮੇਲ ਬਾਕਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਬੀ. ਸ਼ਨਮੁਗਮ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਦੁਆਰਾ।

(v) ਭਰਤੀ ਲਈ ਵਿਗਿਆਪਨ 02.11.2014 ਨੂੰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਸਬੰਧਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਐਕਸਚੇਂਜਾਂ ਤੋਂ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵੀ ਮੰਗਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

(vi) 03.11.2014 ਤੋਂ 20.11.2014 ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 22602 ਬਿਨੈਪਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ।

(vii) ਇਹ 22,602 ਬਿਨੈਪਤਰ ਰਿਜ਼ਰਵਡ ਕਰੂ ਡਰਾਈਵਰ, ਰਿਜ਼ਰਵਡ ਕਰੂ ਕੰਡਕਟਰ, ਜੂਨੀਅਰ ਟ੍ਰੇਡਸਮੈਨ, ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ।

(viii) ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰੇ ਗਏ ਬਿਨੈਪਤਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 16081 ਸੀ।

(ix) ਪਰ 12765 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ।

(x) ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਤੋਂ 2209 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ।

(xi) 5542 ਹੋਰ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ।

(xii) ਕਈ ਨੋਟ ਫਾਈਲਾਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

16. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਜੁੜੇ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਕੱਢੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸਟ ਹੈ, ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਹੀ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯੋਗ ਸਨ, ਪਰ ਚੁਣੇ ਨਹੀਂ ਗਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਨਾਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ, ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਧਰਮਰਾਜ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਨ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ, ਪਰ ਬਣਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪਕਾਰ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜਨ ਹੈ ਜੋ WP No.9061 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਉਲੇਖਿਤ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਨਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ।

17. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ ਕਿ ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੁਕਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਪਰ ਅੰਤਿਮ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਨਾਇਆ ਗਿਆ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਹੋਰ ਕੌਣ ਪੀੜਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

18. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਮੋੜ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ/ਜਨਤਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅੰਤਤਃ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਨਾਏ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਨਤਾ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਹਨ, ਵੀ ਪੀੜਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪ੍ਰਤੱਖ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜਲਦੀ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਗੱਲ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਨਕਾਰਨਾ ਹੈ।

19. ਸੰਜੇ ਤਿਵਾਰੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਵਾਸਤਵਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੰਜੇ ਤਿਵਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਸੀ, ਜੋ ਗੋਰਖਪੁਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 467, 468, 471, 477ਏ, 120ਬੀ ਅਤੇ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1)(ਸੀ)(ਡੀ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਮੂਵ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮੂਵ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 11 ਤੋਂ 15 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:- “11. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਬਲਕਿ ਸਮੂਚੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 6 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜ

“ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਸਾਏ ਗਏ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਕੰਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਿਆਯਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ/ ਉਚਿਤ ਉੱਤਰਜਾਵੀ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪਾਰਸਪਰਿਕਤਾ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।”

ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਵਿਧ ਅਰਜ਼ੀ ਸ੍ਰੀ ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਦਾਸਾਂ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾਵਾਂ 397/482 ਕ੍ਰਿ. ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸੁਧਾਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ:

“26. ਜੇਕਰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ।

27. ਅਸੀਂ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੇ ਗਹਿਰੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

1. ਸ੍ਰੀ ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ (ਕ) ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪੱਤਰ ਰੋਗੇਟਰੀ/ਬੇਨਤੀ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨੇ 5.2.90 ਨੂੰ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਸੰਘੀ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰੋਗੇਟਰੀ/ਬੇਨਤੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ; (ਖ) ਧਾਰਾ 397 ਦੇ ਨਾਲ 401 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ 18.8.90 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀਤਾ, ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ; ਅਤੇ (ਗ) ਹਾਈ

ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 22.1.90 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਜੇ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਤੇ ਕੁਆਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ।

28. ਨਤੀਜਤਨ, ਅਸੀਂ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਕੇ. ਚਾਵਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 19.12.90 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੋਤੋ ਤੇ ਸੁਝ ਲਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

14. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਜਨਹਿਤ ਯਾਚਿਕਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

15. ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਲਈ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਿੱਥੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ

ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਕੋਲ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 09.09.2020 ਦੀ ਫੈਸਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

20. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 11 ਵਿੱਚ ਸੰਜੇ ਤਿਵਾਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ "ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

21. ਜਨਤਾ ਦਲ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਜੇ ਤਿਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 12 ਅਤੇ 13 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਨਤਾ ਦਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਬੋਫੋਰਸ '(1991) 3 ਐਸਸੀਸੀ 756 ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਉਪਜਿਆ ਸੀ, ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਰੋਗੇਟਰੀ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨਾਮ ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਖਾਸ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 51ਏ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਿਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਰਾਹਤਾਂ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਮੰਗੀ ਕਿ ਪੱਤਰ ਰੋਗੇਟਰੀ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਨਹਿਤ ਯਾਚਿਕਾਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਸੁਓ ਮੋਤੋ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਲਿਆ ਕਿ ਕੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ

22. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਲੈਟਰ ਰੋਗੇਟਰੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਉਲਟਣ ਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਪਰੋਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ।

23. ਅੱਜ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਵਧ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ। ਐਕਟ 5 ਦੇ 2009 ਦੁਆਰਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2(wa) ਵਿੱਚ "ਪੀੜਤ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“ਪੀੜਤ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਚੁੱਕਾਰ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਚੋਟ ਝੱਲੀ ਹੈ ਅਤੇ “ਪੀੜਤ” ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।”

ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(1980) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 141 [ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣੀਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੀੜਤ ਦੇ ਭਰਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਹਿਲਾ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਵੀ.ਆਰ.

ਕ੍ਰਿਸ਼ਣਾ ਅਯਰ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਨ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੋਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ:

"...ਆਰਟੀਕਲ 136 ਦੇ ਬੇਮਤਲਬ ਸੱਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਭੂਤ ਕਾਲਪਨਿਕ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਸੱਚੇ ਖੋਜੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਆਯਾਮ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਹਿਤ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜੀ, ਵਰਗ ਕਾਰਵਾਈ, ਪ੍ਰੇ ਬੋਨੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਆਦਿ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀਪਨ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਬਾਰੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਚਾਲਾਕੀਆਂ ਕਾਰਨ ਚੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ।

25. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਡੀ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਲਮਣੀ ਨੇ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ 13.08.2018 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ, ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ ਤੇ, ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਬਣਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੀ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਲਮਣੀ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਮੰਤਰੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ।

26. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਰੁਲਮਣੀ ਦਾ ਮੋਹਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਲਈ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਤੋਂ, ਕਿ ਅਰੁਲਮਣੀ ਨੇ 21.09.2017 ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ 4 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। 16.11.2017 ਨੂੰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ6 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 13.08.2018 ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 344 ਦੀ 2018 ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਲਮਣੀ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਪੈਸੇ ਦਾ ਝਗੜਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੋਹਰਾ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨਾ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਨਿੰਦਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਯੋਕਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਨੋਟਿ

ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਅਸਰ ਅਤੇ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਸ਼ਾਮਲਤਾ

27. ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਦੂਜਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ 13 ਨਾਮਜ਼ਦ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 4 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੈ।

28. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਸਿਰਫ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 405, 420 ਅਤੇ 506(1) ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਾਫ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਓਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 5(i) ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2014 ਵਿੱਚ, ਕੰਡਕਟਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਪਰਿਚਿਤ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਨਵਰੀ 2015 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਕਤ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਆਰ.ਏ. ਪੁਰਮ ਵਿੱਚ ਥਿਰੂ ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਦੇ ਨਿਵਾਸ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੀ.ਏ. ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਨਮੁਗਮ ਨੂੰ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ 'ਤੇ, ਉਸਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ

ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਲਾਇਆ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

29. ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 13.08.2018 ਨੂੰ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ 16.11.2017 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਓ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 24029 ਆਫ 2017 ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ, 1988 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

30. ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 409 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਕੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਆਦਾ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਦਿਖਾਈ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਨਮੁਗਮ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪੀੜਿਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੈਸੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਿਵਾਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

31. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 406, 409, 420 ਅਤੇ 506(1) ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਛੋੜ ਕੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 320, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਅਧੀਨ ਸੰਯੋਜਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 406 ਅਤੇ 420 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 320 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਅਧੀਨ ਸੰਯੋਜਨਯੋਗ ਹਨ।

32. ਸੈਕਸ਼ਨ 320 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (9) ਨੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋੜ ਕੇ ਸੰਯੋਜਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 409 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸੰਯੋਜਨਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਮਾਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਸੰਯੋਜਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਰਬਤਭਾਈ ਆਹੀਰ @ ਪਰਬਤਭਾਈ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ।

33. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਨਿਖਿਲ ਮਰਚੈਂਟ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਅਨੁ. ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ।

34. ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ (ਸੁਪਰਾ) ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 498A, 323 ਅਤੇ 406 ਅਧੀਨ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਨਰਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ ਲਗਦਾ ਹੈ।

35. ਨਿਖਿਲ ਮਰਚੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਰਜਾਦਾਰ ਨੇ ਆਂਧਰਾ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਰ ਕੀਤੀ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੈਂਕ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਬਲਕਿ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਹੱਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਰਜਾਦਾਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਖਾਸ ਜੱਜ (ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ.) ਨੇ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਸੁਲਝਾ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਿਖਿਲ ਮਰਚੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਿੱਸੇ

ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

36. ਮਨੋਜ ਸ਼ਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ 420, 468, 471, 34 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 120B ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ (ਮਾਰਕੰਡੇਯ ਕਾਟਜੂ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ) ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਧੀਨ ਗੈਰ-ਮਿਲਾਪਯੋਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਨੋਜ ਸ਼ਰਮਾ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 27 ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਕੰਡੇਯ ਕਾਟਜੂ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"27. ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 395, 307 ਜਾਂ 304-ਬੀ ਅਧੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਮਿਲਾਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੇ) ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮਿਲਾਪਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ। ਕਿੱਥੇ ਲਾਈਨ ਖਿੱਚਣੀ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ (ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਣ ਸਕੇ)। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਅਣਗਾਈਡਿਡ ਵਿਵੇਕ ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ,ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਇਕ ਅਰਾਜਕਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਕੁਝ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਖ਼ਿਆਲਾਂ 'ਤੇ। ਆਖਰਕਾਰ, ਵਿਵੇਕ, ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।"

37. ਇਸ ਲਈ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਲਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਮਿਲਾਪ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 61 ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ:

“ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਉਭਰ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਪ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਲੇਨਿਟਿਊਡ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ; (i) ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ (ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ। ਕਿਹੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਵਾਦ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਰਤਾ ਜਾਂ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਡਕੈਤੀ, ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਭਾਵੇਂ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨਿੱਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਿਵਾਰਣ ਐਕਟ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਰਗੇ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ

ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਪਾਰਿਕ, ਵਿੱਤੀ, ਵਪਾਰਿਕ, ਸਿਵਲ, ਸਾਝੇਦਾਰੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਸਬੰਧੀ ਦਹੇਜ਼ ਆਦਿ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਰਗੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਗਲਤੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਵਿਵਾਦ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਕਾਰਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੂਰ ਅਤੇ ਮੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਸੁਲਹ ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾਜ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜੇ ਜਿੱਥੇ ਗਲਤ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਵਿਵਾਦ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਦ ਹਾਈਕੋਰਟ ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ, ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ ਕੇਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਪੀੜਤ ਦੇ ਨਾਲ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੀ ਇਹ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਉੱਲਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਵਾਲ (ਸ) ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।"

38. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 307 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਚਰਮ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਚਰਮ ਤੱਕ ਝੂਲਣ ਦੀ ਸਥਾਈ ਸਮੱਸਿਆ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਇਆ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੋਟ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਆਦਿ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਧਾਰਾ 307 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੀ।

39. ਫਿਰ ਆਇਆ ਫੈਸਲਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਬਨਾਮ ਵਿਕਰਮ ਅਨੰਤਰਾਈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 406, 420, 467, 468 ਅਤੇ 471 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਧਾਰਾ 120B ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ ਇੱਕ ਐਸੈਟ ਰੀਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਇੱਕ “ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ” ਲਿਆ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਅੱਬੋਟ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ13$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਬਨਾਮ ਏ. ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ14$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿ□ਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਲਈ ਅਗਾਊ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂਯੋਗ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ ਮਦਨ ਮੋਹਨ (ਉਪਰੋਕਤ), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਤੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏ. ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿ□ਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬੀ.ਐਸ.ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਨਿਖਿਲ ਮਰਚੈਂਟ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿ□ਤਾ। ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 46 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਏ. ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ :

“46. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ।”

40. ਇਸ ਲਈ, ਵਿਕਰਮ ਅਨੰਤਰਾਯ ਦੋਸ਼ੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 26 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

“26. ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਪੂਰਵਕ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਲੈਣਾ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਵਿੱਤੀ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿੱਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚਾਰਜ਼ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੋਡਸ ਓਪਰੈਂਡੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਗਲਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਹੈ। ਵਿੱਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਣੀਪੁਲੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਚਤੁਰਾਈ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਭਾਵ ਹੋਵੇ। ਅਸਲ ਪੀੜਤ ਸਮੂਹ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਹਿੱਤ 'ਤੇ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਰੀੜ੍ਹ 'ਤੇ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਦੋਸ਼ਾਂਵਾਲੀਆਂ ਸੱਚ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਿਸ ਚਤੁਰਾਈ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਨਿਜੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਹੈ।” 41. ਪਰਬਤਭਾਈ ਆਹੀਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਜਿਸਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀਯੁਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿ□ਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ 3 ਮੈਂਬਰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 16 ਵਿੱਚ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 16.6 ਅਤੇ 16.8 ਤੋਂ 16.10 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:- “16.6. ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਿਆਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਸੁਲਝ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਰ ਜਾਂ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਡਕੈਤੀ ਵਰਗੇ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਭਾਵੇ

16.8. ਵਪਾਰਿਕ, ਵਿੱਤੀ, ਵਣਜ ਸੰਬੰਧੀ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਜਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਆਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਚਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

16.9. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ; ਅਤੇ

16.10. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ 16.8 ਅਤੇ 16.9 ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਦਾਂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿੱਜੀ ਵਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਰਗੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉੱਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣਗੇ।”

42. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹੁੰਚੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧੀਮਾ ਚੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 482 Cr.PC ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਬਲਕਿ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

43. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਆਈ.ਓ. ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ (i) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ; ਅਤੇ (ii) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਨੌਕਰੀ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜੇਕਰ 2ਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਿਵਾਦ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ 1ਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

44. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਚਾਲਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

45. ਅਗਲੇ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਘੱਟ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਉਤਨਾ ਚੰਗਾ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ W.P.No.9061 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਓ. ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਮੋਡਸ ਓਪਰੈਂਡੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸੂਚੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੈਸਿਖੀਆ ਵੀ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਆਈ.ਓ. ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, “ਮਾਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪਰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਡਰਦਾ” ਜੋ ਕਿ ਅਲੈਕਜੈਂਡਰ ਪੋਪ ਨੇ “ਐਪਿਸਲ ਟੂ ਡਾ.ਅਰਬੁਥਨੋਟ” ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਗੱਲ ਦਾ ਉਲਟ ਹੈ।

46. ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਨਮੁਗਮ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਪੀ.ਏ. ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ W.P. ਨੰਬਰ 9061 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਆਈ.ਓ. ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

“11. ਇਹ ਆਦਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੈ.ਵੀ.ਸੈਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ, ਫਿਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਟਰੈ.ਸਰੰਗਨ, ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਟਰੈ.ਕੇ.ਟੀ.ਗੋਵਿੰਦਰਾਜਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੈਨੇਜਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਟਰੈ. ਵੀ.ਵੈਂਕਟਰਾਜਨ, ਜੋ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਭਰੀ ਹੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ... ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਈਮੇਲ ਪਤੇ ‘chopt@gmail.com’ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਅੱਠ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਵੇਰਵੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਈਮੇਲ ਆਈਡੀ ‘ministertransport@yahoo.com’ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ। 03.11.2014, 04.11.2014 ਅਤੇ 05.12.2014 ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਚੇਨਈ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਈਮੇਲ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਈ ਵਾਰੀ, ਡਾਟਾ ਨੂੰ ਵੀ ਟਰੈ.ਐਮ. ਵੇਤ੍ਰੀਵੇਲਚਨ, ਜਨ ਸੰਬੰਧ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀ.ਆਰ.ਓ.) ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਈਮੇਲ ਪਤੇ ‘vetri67@gamil.com’ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਟਰੈ.ਵੀ. ਸੈਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਨੇੜਲਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ‘ministertransport@yahoo.com’ ਨਾਮਕ ਈਮੇਲ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਟਰੈ.ਬੀ.ਸ਼ਨਮੁਗਮ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਟਰੈ.ਵੀ.ਸੈਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਹਾਇਕ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ।”

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਨਮੁਗਮ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੀ.ਏ. ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ।

47. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 25 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ, ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਘਿਣਾਉਣੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਕਦੀ-ਲਈ-ਨੌਕਰੀ ਘੋਟਾਲੇ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਸੀ।

48. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਘੋਟਾਲੇ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਾਨੇ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਧਨ ਵਿਵਾਦ ਸੀ, ਬਾਹਰ ਖੋਜਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

49. ਮਦੁਰਾਈ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2016 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਓ.ਪੀ.(ਐਮ.ਡੀ.)ਨੰਬਰ 14067, 140967, 16023 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਟੇਕਿਆ ਗਿਆ ਭਰੋਸਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ 3ਰੀ$_{SUPERSCRIPT}$ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ 05.01.2017 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨੇ ਇਹ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਨਿਸਕਰਸ਼

50. ਉਪਰੋਕਤ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਬਿਲ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਫਾਇਲ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਓ. ਹੁਣ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173(8) ਅਧੀਨ ਅਗਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ/ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਸੀ.ਸੀ. ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 216 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਰਾਜ/ਆਈ.ਓ. ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਟੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਟੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਘਾਤਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

51. ਫਿਲਹਾਲ ਅਸੀਂ ਹਸਤਕਸ਼ਪ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਦਾਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪਰ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਈ.ਏ.ਜ਼ ਬੰਦ ਹਨ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ
(ਮਦਦ ਨਾਲ: ਮਹੇਂਦਰ ਯਾਦਵ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ

ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate